



ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

OÜ Perearst Kongo

Meie 09.10.2025 nr 2.2-9/25/3172-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspektsioon (AKI) sai Teie pöördumise seoses sellega, et Maksu- ja Tolliamet (MTA) küsib perearsti pangakonto väljavõtet, kus on näha ka patsientide isikuandmeid. Olete soovinud, et AKI kinnitaks Teile, et olete õigesti aru saanud, et isikuandmete, sh patsientide isikuandmete MTA-le avaldamine ei ole lubatud olukorras, kus maksumenetlust ei ole alustatud.

Esiteks selgitame, et igasugune isikuandmete töötlemine eeldab õigusliku aluse olemasolu, seda ka arstide ja tervishoiuteenuse osutajate puhul. Isikuandmete töötlemise õiguslikud alused tulevad isikuandmete kaitse üldmäärusest (IKÜM), mida teatud juhtudel täiendavad siseriiklikud õigusaktid. IKÜM artikkel 6 sätestab isikuandmete töötlemise õiguslikud alused (nõusolek, lepingu täitmine, seaduslik kohustus, avalik ülesanne, õigustatud huvi). Eriliigiliste isikuandmete töötlemise täiendavad tingimused tulenevad IKÜM artiklist 9. Eriliigilised isikuandmed on tundlikuma iseloomuga, mistõttu vajavad nad erilist kaitset ning nende töötlemine peab vastama rangematele isikuandmete kaitse nõuetele.

Arstil on tervishoiuteenuse osutajana saladuse hoidmise kohustus, mille raames ta peab hoolitsema ka selle eest, et patsiendi andmed ei saaks teatavaks kõrvalistele isikutele, kui seaduses või kokkuleppele patsiendiga ei ole ette nähtud teisiti. Tervishoiuasutused võivad edastada inimese isikuandmeid asutustele või isikutele, kellel on seadusest tulenev õigus nende andmete töötlemiseks, näiteks Tervisekassa, Maksu- ja Tolliamet, Töötukassa, Sotsiaalkindlustusamet jne. Tervishoiuteenuse osutaja ülesanne on seejuures enne andmete väljastamist veenduda, et andmete küsimiseks on olemas õiguslik alus. Samas õigusliku aluse olemasolu ei tähenda, et välja võib anda kogu teabe patsiendi tervisliku seisundi osas. Seetõttu on tervishoiuteenuse osutaja kohustus ka hinnata, kas andmete väljastamine küsitud ulatuses on põhjendatud.

Riigikohus on oma 26.09.2022 otsuse nr 3-20-1449¹ punktis 24 selgitanud, et *isikuandmete töötlemiseks õigusliku aluse olemasolu ei tähenda siiski seda, et isikuandmete töötlemine on igal konkreetsel juhul õiguspärane. Töötlemine kui toiming peab olema õigusliku alusega ka kooskõlas.* See tähendab teisisõnu, et lisapiirangud võivad tuleneda nii õiguslikust alusest endast kui ka IKÜM artiklist 5 sätestatud isikuandmete töötlemise põhimõtetest. IKÜM art 5 lg 1 punkt c sätestab võimalikult väheste andmete kogumise ehk minimaalsuse põhimõtte. Koos sellega tuleb hinnata ka IKÜM art 6 lg 1 punktis e sätestatud vajalikkuse kriteeriumit, s.t konkreetsete isikuandmete töötlemine peab olema vajalik eesmärgi saavutamiseks.

Seega lasub Teil andmete väljastajana kohustus enne pangakonto väljavõtte väljastamist kontrollida, kas kõik pangakontol näha olevad patsientide isiku- ja terviseandmed on põhjendatud

¹ <https://www.riigiteataja.ee/kohtulahendid/fail.html?fid=322596708>

ja vajalikud ning vajadusel esitada taotlejale (MTA) täiendavaid küsimusi nii isikuandmete töötlemise õigusliku aluse kui ka nende küsimise eesmärgi kohta.

Loodame, et meie selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Hanna-Liina Jaani

jurist

peadirektori volitusel